2024/2356

10.10.2024

USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU (EU) 2024/2356

ze dne 11. dubna 2024

obsahující připomínky, které jsou nedílnou součástí rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu společného podniku pro evropské oběhové biohospodářství na rozpočtový rok 2022

EVROPSKÝ PARLAMENT,

— s ohledem na své rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu společného podniku pro evropské oběhové biohospodářství na rozpočtový rok 2022,

— s ohledem na článek 100 a přílohu V jednacího řádu,

— s ohledem na stanoviska Výboru pro regionální rozvoj a Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku,

— s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A9-0088/2024),

A. vzhledem k tomu, že společný podnik pro evropské oběhové biohospodářství (dále jen „společný podniku CBE“), který sídlí v Bruselu, byl založen v listopadu 2021 jako součást programu Horizont Evropa na období končící dnem 31. prosince 2031 ([1]); vzhledem k tomu, že společný podnik CBE nahradil společný podnik pro průmysl založený na biotechnologiích (dále jen „společný podnik BBI“), který byl založen v květnu 2014 v rámci programu Horizont 2020 na období do 31. prosince 2024 a jehož je CBE JU nástupcem ([2]);

B. vzhledem k tomu, že společný podnik CBE je partnerství veřejného a soukromého sektoru, které se zaměřuje na výzkum a inovace pro udržitelný a konkurenceschopný oběhový průmysl založený na biotechnologiích; vzhledem k tomu, že jeho zakládajícími členy jsou Unie, zastoupená Komisí, a odvětvoví partneři zastoupení konsorciem průmyslu založeného na biotechnologiích (Bio-based Industries Consortium);

C. vzhledem k tomu, že v zájmu větší transparentnosti by společný podnik CBE měl ve své roční účetní závěrce zveřejňovat příslušné informace o příspěvcích členů na úrovni programů; vzhledem k tomu, že u každého programu, v němž působí, by společný podnik CBE měl do konce roku předkládat všechny relevantní informace podle jednotlivých kategorií členů, včetně cílů pro příspěvky stanovených v právních předpisech pro příslušný program, objemu obdržených příspěvků a objemu právních závazků; vzhledem k tomu, že společný podnik CBE by měl i nadále zlepšovat transparentnost;

Obecné informace

1. konstatuje, že podle zprávy Účetního dvora o ověření roční účetní závěrky společného podniku CBE (dále jen „zpráva Účetního dvora“) ([3]) poskytuje účetní závěrka společného podniku za finanční rok 2022 ve všech významných ohledech věrný obraz finanční situace společného podniku CBE ke dni 31. prosince 2022, výsledků činností společného podniku, jeho peněžních toků a změn čistých aktiv za daný rok v souladu s finančním nařízením společného podniku a s účetními pravidly, která přijal účetní Komise; konstatuje dále, že podle zprávy Účetního dvora jsou uskutečněné účetní operace, na nichž se účetní závěrka zakládá, ve všech významných ohledech legální a správné;

2. vítá úlohu společného podniku CBE při prosazování konkurenceschopného oběhového průmyslu založeného na biotechnologiích v Unii;

3. konstatuje, že změny ve výši rozpočtu společného podniku CBE se do velké míry odvíjejí od prováděcí fáze víceletých výzkumných a inovačních programů, které společný podnik provádí;

4. konstatuje, že v roce 2022 zahájil společný podnik CBE provádění programu Horizont Evropa, a v důsledku toho rozpočet na rok 2022 zahrnuje rozpočet na závazky pro první výzvy programu Horizont Evropa plánované na roky 2021 a 2022;

([1]) Nařízení Rady (EU) 2021/2085 ze dne 19. listopadu 2021, kterým se zřizují společné podniky v rámci programu Horizont Evropa a zrušují nařízení (ES) č. 219/2007, (EU) č. 557/2014, (EU) č. 558/2014, (EU) č. 559/2014, (EU) č. 560/2014, (EU) č. 561/2014 a (EU) č. 642/2014 (Úř. věst. L 427, 30.11.2021, s. 17).

([2]) Nařízení Rady (EU) č. 560/2014 ze dne 6. května 2014 o založení společného podniku pro průmysl založený na biotechnologiích (Úř. věst. L 169, 7.6.2014, s. 130).

([3]) Výroční zpráva Evropského účetního dvora o společných podnicích EU za rozpočtový rok 2022 (s. 96).

Rozpočtové a finanční řízení

5. na základě souhrnné výroční zprávy o činnosti společného podniku CBE za rok 2022 ([4]) konstatuje, že celkové disponibilní rozpočtové prostředky na rok 2022 činily 264,2 milionu EUR v prostředcích na závazky a 80,3 milionu EUR v prostředcích na platby ([5]); konstatuje, že pokud jde o plnění rozpočtu, v případě prostředků na závazky dosáhlo 125 milionů EUR (míra plnění 47 %) ([6]) a v případě prostředků na platby 52 milionů EUR (míra plnění 65 %) ([7]);

6. konstatuje, že správní rada přijala rozpočet společného podniku CBE na rok 2022 ve dvou etapách – 16. prosince 2021 se hlasovalo o rozpočtu zbývající části společného podniku BBI v celkové výši 6 milionů EUR v prostředcích na závazky a 85,6 milionu EUR v prostředcích na platby ([8]);

7. dále konstatuje, že v rámci mandátu společného podniku CBE nebyly podepsány žádné granty a v rámci mandátu společného podniku BBI bylo podepsáno 142 grantů v celkové hodnotě 822 milionů EUR;

8. konstatuje, že dne 31. května 2022 byl přijat rozpočtový pozměňovací návrh, který umožnil doplnit rozpočet společného podniku CBE na rok 2022 (novými) prostředky ve výši 254,9 milionu EUR v prostředcích na závazky a 1,7 milionu EUR v prostředcích na platby; konstatuje, že tento pozměňovací návrh zahrnoval rovněž snížení reaktivace prostředků na provozní platby společného podniku BBI o 11,2 milionu EUR, které byly v této fázi považovány za přebytečné vzhledem k potřebám (takže celková rozpočtová změna v případě prostředků na závazky představovala snížení o 9,6 milionu EUR);

9. bere na vědomí, že 28. listopadu 2022 zajistil jiný rozpočtový pozměňovací návrh v rámci hlavy 3 ([9]) další 1 milion EUR v prostředcích na platby pro odborné hodnotitele společného podniku CBE, a to s cílem zohlednit v účetní rovině přístup, který Evropská komise zaujala v souvislosti se zacházením s prostředky na platby pro odborné hodnotitele ve výzvách;

10. konstatuje, že původní rozpočet společného podniku BBI zahrnoval poměrně rozsáhlý přebytek nevyužitého rozpočtu z předchozích let (2019, 2020 a 2021): v oblasti administrativních výdajů 1,1 milionu EUR v prostředcích na závazky a 1,6 milionu EUR v prostředcích na platby a v oblasti operačních prostředků 40 milionů EUR v prostředcích na platby;

11. konstatuje, že tyto reaktivované prostředky byly spotřebovány v souladu s čl. 6 odst. 5 finančních pravidel společného podniku CBE a dosáhly na konci roku v případě prostředků na závazky v oblasti administrativních výdajů čerpání ve výši 69 %, v případě prostředků na platby v oblasti administrativních výdajů 88 % a v případě prostředků na provozní platby 100 %; konstatuje, že hlavním důvodem nižšího plnění správního rozpočtu je skutečnost, že značné množství prostředků bylo v rozpočtových položkách hlavy 2 ([10]) určených na komunikaci ponecháno k dispozici až do úplného konce roku za účelem uzavření smlouvy na fórum zúčastněných stran, které se mělo konat v roce 2023;

12. bere však na vědomí, že podle společného podniku CBE to nebylo možné uskutečnit a smlouva byla nakonec podepsána v polovině ledna 2023 a prostředky byly reaktivovány v rozpočtech na rok 2023 a 2024;

13. konstatuje, že na konci roku 2022 představoval celkový přebytek nevyužitých prostředků společného podniku BBI 1,1 milionu EUR v prostředcích na závazky v oblasti administrativních výdajů, 1,5 milionu EUR v prostředcích na platby v oblasti administrativních výdajů a 25,2 milionu EUR v prostředcích na provozní platby;

14. konstatuje, že u společného podniku CBE nebyly zaznamenány žádné významné reaktivované prostředky, neboť na období před rokem 2021 nebyl požadován žádný rozpočet; konstatuje však, že rozpočet, který Komise původně předpokládala pro společný podnik CBE (včetně výzvy k předkládání návrhů v roce 2021, která se nikdy neuskutečnila), vyčlenilo GŘ RTD a že společný podnik CBE musel do svého správního a provozního rozpočtu na rok 2022 převzít prostředky na závazky a na platby společného podniku CBE plánované na roky 2021 a 2022;

15. dále konstatuje, že v administrativní oblasti bude mít do konce roku 2024 prioritu plnění zbývajícího rozpočtu společného podniku BBI, protože správní rozpočet společného podniku CBE se v roce 2022 téměř neplnil; konstatuje, že se tím snižuje celkové plnění rozpočtu, ale že v tomto případě budou za účelem realistického porovnání poskytnuty míry plnění pouze za správní rozpočet společného podniku BBI;

([4]) Konsolidovaná výroční zpráva o činnosti za rok 2022 (s. 8).
([5]) Celkový rozpočet zahrnuje provozní rozpočet (používaný k financování vybraných projektů) a správní rozpočet (používaný k financování činností programové kanceláře).
([6]) Hlava 1 – 2,9 milionu EUR (míra plnění 63 %), hlava 2 – 1,6 milionu EUR (míra plnění 60 %), hlava 3 – 120,5 milionu EUR (míra plnění 48 %).
([7]) Hlava 1 – 2,8 milionu EUR (míra plnění 55 %), hlava 2 – 1,9 milionu EUR (míra plnění 68 %), hlava 3 – 47,4 milionu EUR (míra plnění 65 %).
([8]) Konsolidovaná výroční zpráva o činnosti za rok 2022 (s. 77).
([9]) Hlava 3: Provozní výdaje (na provádění činností a úkolů přidělených společnému podniku CBE v souladu s ustavujícím nařízením Rady).
([10]) Hlava 2: Správní náklady (včetně nákladů na všeobecnou infrastrukturu a provozních nákladů, jako je pronájem budov, náklady na IT, kancelářský nábytek a zařízení, komunikaci a schůze, a různých dalších administrativních nákladů).

16. poznamenává, že podle zprávy Účetního dvora existují mezi částkami příspěvků v účetní závěrce společného podniku za rok 2022 zaúčtovanými podle jednotlivých kategorií členů (Unie a členové ze soukromého sektoru) výrazné rozdíly; chápe, že tomu tak je proto, že hotovostní příspěvky Unie jsou potvrzeny a zaúčtovány v okamžiku, kdy jsou společnému podniku CBE vyplaceny při zahájení realizace projektu, avšak věcné příspěvky členů jsou zaúčtovány až po potvrzení vzniklých a vykázaných nákladů za provádění projektu;

17. vyzývá společný podnik CBE, aby řešil rozdíl mezi zaúčtovanými částkami hotovostních příspěvků na jedné straně a věcnými příspěvky na druhé straně poskytnutím informací o právních závazcích společného podniku na konci roku, pokud jde o podepsané grantové dohody a zakázky; vítá závazek společného podniku CBE řešit tento problém v roční účetní závěrce za následující rok;

18. konstatuje, že potvrzené věcné příspěvky členů ze soukromého sektoru na operační činnosti zůstaly nízké (65,9 milionu EUR), protože společný podnik CBE osvědčuje příspěvky, až když se provádí konečné platby na projekty programu Horizont 2020 a vydávají se osvědčení o finančních výkazech;

19. se znepokojením konstatuje, že v případě programu Horizont 2020 členové ze soukromého sektoru na konci provádění programu nedosáhnou orientační cílové částky svých příspěvků na provozní činnosti;

20. bere na vědomí rizika spojená s prováděním programu pro společný podnik CBE v případě, že členové ze soukromého sektoru nedosáhnou cílů minimálních příspěvků do konce programu Horizont 2020;

21. konstatuje, že co se týče výsledků společného podniku CBE v rámci programu Horizont 2020, přidělil společný podnik CBE na konci roku 2022 v plném rozsahu maximální provozní příspěvek Unie ve výši 815,8 milionu EUR na grantové dohody podepsané v rámci tohoto programu; dále si všímá, že z této přidělené částky zbývá v nadcházejících letech vyplatit přibližně 94 milionů EUR (tj. 11,5 %) na projekty, které ještě nebyly dokončeny;

22. rovněž konstatuje, že se členové ze soukromého sektoru na konci roku 2022 právně zavázali poskytnout věcné a finanční příspěvky na operační činnosti společného podniku CBE ve výši 258,4 milionu EUR, tj. 54 % orientační cílové částky 475,3 milionu EUR stanovené v přijatých ročních pracovních programech společného podniku; konstatuje, že z této přidělené částky vykázal společný podnik CBE na konci roku 2022 154,7 milionu EUR (tj. 32,5 % cílové částky);

23. mimo to konstatuje, že společný podnik musel v roce 2022 zrušit podepsané projekty ve výši přibližně 8,2 milionu EUR z důvodu nepředvídaného ukončení klíčového projektu programu Horizont 2020 a pozastavení několika dalších projektů, a protože na konci roku 2020 byly ukončeny všechny výzvy v rámci programu Horizont 2020, společný podnik CBE nedosáhne do konce programového období orientační cílové částky stanovené pro příspěvky členů ze soukromého sektoru na provozní činnost společného podniku;

24. vítá skutečnost, že společný podnik CBE uvedl, že dosáhl operačních cílů pro své výzvy v rámci programu Horizont 2020; konstatuje však, že Účetní dvůr se domnívá, že tento výrazný pokles příspěvků členů ze soukromého sektoru představuje pro celkové splnění programu společného podniku CBE v rámci programu Horizont 2020 riziko;

25. konstatuje, že aby společný podnik CBE dosáhl do konce programového období celkové cílové částky příspěvků členů ze soukromého sektoru ve výši 2 730 milionů EUR, která je stanovena v jeho zakládacím nařízení, zvýšil svou cílovou částku pro věcný příspěvek členů ze soukromého sektoru na dodatečné činnosti na 2 235,5 milionu EUR; konstatuje, že na konci roku 2022 vykázali členové ze soukromého sektoru celkové věcné příspěvky na dodatečné činnosti v hodnotě 1 797,9 milionu EUR, tj. 73.8 % nové cílové částky, avšak u částky 658 milionů EUR, tj. 37 % vykázané částky, nebyla dosud dokončena certifikace;

26. vítá skutečnost, že aby se zmírnilo riziko, že společný podnik CBE do konce programu nové cílové částky pro věcné příspěvky na dodatečné činnosti nedosáhne, navrhlo konsorcium průmyslu založeného na biotechnologiích v listopadu 2022 správní radě společného podniku CBE schválit další investici členů ze soukromého sektoru ve výši 416 milionů EUR na dodatečné činnosti v roce 2023;

27. se znepokojením konstatuje, že se Účetní dvůr domnívá, že se plnění plateb z rozpočtu na rok 2022 na činnosti programu Horizont 2020 zhoršilo; uznává, že to bylo způsobeno tím, že příjemci čelili rostoucím nákladům a problémům s dodávkami;

28. konstatuje, že společný podnik CBE neobdržel na činnosti programu Horizont 2020 žádné nové prostředky na provozní závazky, protože poslední výzvu k předkládání návrhů dokončil do konce roku 2020; konstatuje, že míra plnění prostředků na provozní platby klesla na 65 % (2021: 85 %), což podle společného podniku CBE bylo způsobeno rostoucími náklady a problémy s dodávkami, s nimiž se příjemci potýkali v důsledku krize COVID-19 a války na Ukrajině, a proto musela být prodloužena délka většiny projektů programu Horizont 2020 a konečné platby odloženy do roku 2023;

29. je stejného názoru jako Účetní dvůr, že by společný podnik CBE měl stanovit akční plán s časovým rozvrhem, který umožní dokončit provádění projektů schválených v předchozích víceletých finančních rámcích (VFR);

30. je stejného názoru jako Účetní dvůr, že aby byly cíle pro příspěvky členů ze soukromého sektoru na období 2021–2027 splněny, měl by společný podnik CBE na základě strategického plánu provádění programu každoročně sledovat výsledky jednotlivých členů ze soukromého sektoru při poskytování příspěvků;

31. konstatuje, že v roce 2022 vyčerpal společný podnik jen 47 % svého rozpočtu na závazky na projekty v rámci první významné výzvy programu Horizont Evropa v hodnotě 120 milionů EUR, kterou vyhlásil dříve tentýž rok;

32. konstatuje, že v roce 2022 poskytla jak Komise, tak každý člen ze soukromého sektoru hotovostní příspěvky na administrativní náklady společného podniku CBE ve výši 0,8 milionu EUR; všímá si, že společný podnik CBE nepožadoval hotovostní příspěvky na své činnosti programu Horizont Evropa, neboť předpokládal, že první výzvu programu Horizont Evropa, kterou vyhlásil počátkem roku 2022, dokončí až v první polovině roku 2023;

33. konstatuje, že na konci roku 2022 bylo plnění rozpočtu společného podniku CBE na platy (hlava 1) nízké a dosahovalo 55 % a že podle společného podniku CBE to bylo způsobeno opožděným zahájením pracovních smluv zaměstnanců najatých v roce 2022;

Zadávání veřejných zakázek a zaměstnanci

34. konstatuje, že v roce 2022 společný podnik CBE nadále co nejvíce využíval stávajících rámcových smluv na úrovni Evropské komise; konstatuje, že když společný podnik CBE neměl tyto smlouvy k dispozici nebo jejich platnost vypršela, bylo nutné zahájit zvláštní zadávací řízení, přičemž většina z nich se týkala veřejných zakázek s nízkou hodnotou ([11]);

35. konstatuje, že společný podnik CBE rovněž podepsal jednotlivé smlouvy jako součást rámcové smlouvy na poskytování služeb IT, spravované společně s jinými společnými podniky; dále si všímá, že společný podnik CBE používal v roce 2022 platné dohody o úrovni služeb s Komisí;

36. na základě konsolidované výroční zprávy o činnosti konstatuje, že rok 2022 byl rokem přechodu od společného podniku BBI ke společnému podniku CBE; konstatuje, že na konci roku 2022 měla programová kancelář společného podniku CBE 26 zaměstnanců (v roce 2021: 22), a téměř tak naplnila plán pracovních míst ([12]) v rámci svého nového mandátu; vítá skutečnost, že v rámci nového mandátu společného podniku CBE nastoupilo osm nových kolegů;

37. konstatuje, že společný podnik CBE v roce 2022 potvrdil vyvážené zastoupení žen a mužů na vedoucích pozicích, kdy zastoupení žen dosáhlo 50 %;

38. bere na vědomí, že pracovníci společného podniku CBE souběžně řídí rostoucí počet probíhajících projektů spadajících do několika programů VFR; upozorňuje na skutečnost, že takový trend nesmí oslabit účinnost interní kontroly společného podniku CBE a to, jak tyto prostředky řídí, a zpozdit provádění nových programů;

Řídicí a kontrolní systémy

39. na základě zjištění Účetního dvora o systémech řízení a kontroly konstatuje, že u výdajů z programu Horizont 2020 a Horizont Evropa je za audity *ex post* odpovědný společný auditní útvar GŘ RTD Komise;

40. konstatuje, že u výdajů programu Horizont 2020 (zúčtování a konečné platby) vykázal společný podnik reprezentativní míru chyb ve výši 1,9 % a míru zbytkových chyb 1,2 %;

([11]) Bylo uzavřeno několik smluv, z nichž každá v hodnotě nižší než 15 000 EUR.

([12]) Úplný plán pracovních míst organizace obsahuje 29 osob, čehož by CBE měl dosáhnout začátkem roku 2024 po jmenování nového výkonného ředitele.

41. konstatuje, že u programu Horizont Evropa nebyly audity *ex post* dosud provedeny, neboť první průběžné platby se očekávají až v roce 2024;

42. konstatuje, že aby se posoudily kontroly provozních plateb ve společném podniku CBE, Účetní dvůr prověřil na úrovni konečných příjemců náhodně vybraný vzorek plateb z programu Horizont 2020 provedených v roce 2022 ([13]); konstatuje, že v jednom případě Účetní dvůr zjistil a vyčíslil závažnou chybu pramenící z nadhodnocených osobních nákladů, protože příjemce během rozpočtového roku změnil způsob výpočtu hodinové sazby a do vykázaných nákladů zahrnul nezpůsobilé důchodové náklady a prémie;

43. oceňuje, že společný podnik CBE vypracoval koncepci auditů *ex post* založenou na riziku, jež má snížit míru chyb prostřednictvím lépe zacíleného vzorku, který povede k odhalení příjemců nejvíce náchylných k chybám, a posílit tak čisticí účinek svých auditů *ex post*; jedná se o významnou pozitivní změnu v přístupu k auditům *ex post*, neboť rámec vnitřní kontroly Komise pro granty programu Horizont Evropa neumožňuje vytvořit zvláštní reprezentativní vzorky společného podniku CBE, a tudíž vypočítat konkrétní reprezentativní míru chyb a míru zbytkových chyb za společné podniky;

44. konstatuje, že Účetní dvůr zjistil, že společné podniky s dobře propracovanou koncepcí auditů *ex post* založenou na riziku vykazují míru zbytkových chyb pod průměrem společných podniků, které takovou koncepci nemají, a to díky systematické identifikaci a auditu nejrizikovějších příjemců;

Kontrola opatření přijatých v návaznosti na připomínky z předcházejícího roku

45. konstatuje, že „připomínky" ve specifických výročních zprávách o společném podniku CBE jsou ve skutečnosti doporučeními Účetního dvora bez časových lhůt; konstatuje, že Účetní dvůr kroky prováděné v návaznosti na připomínky každoročně sleduje, když posuzuje, zda jsou stále otevřeny, nebo zda byly uzavřeny;

46. konstatuje, že Účetní dvůr vydal tři připomínky (2020/2021), z nichž dvě zůstávají otevřené a týkají se příspěvků odvětvových členů společného podniku CBE a členů ze soukromého sektoru;

47. konstatuje, že společný podnik CBE uznává nízkou míru věcných příspěvků členů ze soukromého sektoru na provozní činnosti a že se domnívá, že tuto situaci lze částečně vysvětlit otevřeností výzev společného podniku CBE, kdy se i nečlenové konsorcia průmyslu založeného na biotechnologiích (BIC) ([14]) mohou ucházet o granty společného podniku BBI, aniž by byli povinni podporovat iniciativu společného podniku CBE věcnými příspěvky; konstatuje, že počet úspěšných žadatelů z BIC klesl v posledních třech výzvách na minimum, což způsobilo významný pokles věcných příspěvků.

([13]) Pokud jde o grantové platební operace testované u příjemců, činí prahová hodnota pro hlášení vyčíslitelných chyb 1 % kontrolovaných nákladů.

([14]) https://ebn.eu/about-ebn/.